

Evangelická teologická fakulta

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Městský šamanismus, duchovní a psychosociální působení aneb alšamanismus

Jméno studenta: Kamil Rain

Jméno vedoucí: Doc. ThDr. I. O. Štampach

Jméno oponenta: Mgr. Karel Spal

Text posudku:

Student Kamil Rain napsal práci s názvem Městský šamanismus, duchovní a psychosociální působení aneb alšamanismus. V úvodních částech se zabývá vymezením pojmu šaman a městský šaman, pojmem a historií městského šamanismu a navrhuje užívání nového pojmu alšamanismus. Stěžejní část jeho práce se zaměřuje na teoretické šamanské postupy a praktické techniky a jejich výklad. Tato část práce má deskriptivní charakter a vychází z uskutečněných rozhovorů s lidmi hlásícími se k tradici městského šamanismu a z angažované literatury. V závěrečných částech se autor zaměřuje na duchovní a psychosociální působení městského šamanismu a jeho organizovanost ve světě a ČR.

Po formální stránce práce, přes určitá pochybení (v obsahu chybí bod 1.2; bod 2, interpunkce...), práce splňuje svá očekávání. Po stylistické stránce však práci chybí určitá lehkost („*Výsledný obraz je zhuštěná mozaika pohledů a názorů, která se nezabývá popřením jevu, který bylo podstatné pro autora zachytit a umožnit předpoklad, že kritické postoje zaujme čtenář podle vlastního přesvědčení, protože kritický postoj k obsahu práce byl nutný a byl použit jako selektivní nástroj.*“ s. 2-3.).

Taktéž je třeba zmínit nejasnosti okolo klíčových pojmů – v práci se vyskytují blízké pojmy šamanismus, neošamanismus, městský šamanismus, alšamanismus, moderní západní šamanismus – autor navrhuje používat novotvar alšamanismus. Není však v tomto důsledný a celou práci se potýkáme s celou touto škálou pojmů (např. v kap. 1.2, která taktéž chybí v obsahu práce, Religionistika a alšamanismus se s pojmem alšaman/alšamanismus nesetkáme ani jednou), což rovněž snižuje stylistickou úroveň textu. V práci postrádám představení autority v práci nejčastěji citované (R. Lübingen), respektive souvislosti (výběr, získání kontaktu, metoda...) týkající se výzkumného rozhovoru.

Kamil Rain rozdělil svůj seznam literatury na následující části: literatura vědecky zaměřená; literatura z pohledu zevnitř a zážitků; rozhovory; internetové stránky; video. Za literaturu vědecky zaměřenou bych spíše nepovažoval titul Perspektivy telepatie (Drbal K., Rejdák Z.), taktéž v této části je opomenut titul Šamanismus a nejstarší techniky extáze (Eliade M.) citovaný na straně 4. Naopak zde postrádám přítomnost kritické práce Dušana Lužného (Neošamanismus: postmoderní techniky extáze. Religio 3/2, 1995, s. 169-180). Kamil Rain pro potřeby své bakalářské práce uskutečnil několik rozhovorů, o které se práce opírá (R. Lübingen), dovedně pracuje s anglojazyčnou literaturou.

Kamil Rain si vybral zajímavé, aktuální téma městského šamanismu. Cíle, které si autor v úvodu práce stanovil, v zásadě naplnil. Vzhledem k rozsahu práce a šíři tohoto synkretizujícího hnutí by bylo vhodnější se zaměřit pouze na některé ze zvolených aspektů. Mapování široké škály technik a postupů počínaje od Stanislava Grofa až po channeling a jejich deskripce vyžadovala od autora velké nasazení, zároveň však došlo i k určitému zploštění. Největší výtkou však je absence kritického přístupu:

„Duchovní mistři si předávají už od pádu Egyptské říše a ještě před tím bájné Atlantidy vědění, které není ani zdaleka obsažené v této práci a je neznámé jak autorovi práce, tak většině lidí. Není však důvod zpochybňovat techniky, o kterých jsou napsány desítky knih, které jsou publikovány na internetu a (převážně v Americe) jsou na vzestupu zájmu u mladé generace, která v nich v době povrchní a komerční společnosti vidí možnost, jak zahnat hlad po duchovním rozvoji.“ (s. 28)

Autor místy opouští deskriptivní rovinu své práce a nekriticky přijímá interpretace, které sám v seznamu literatury označuje za“ literaturu z pohledu zevnitř a zážitků“.

„Technika „změny DNA“ se podle neověřených zdrojů používá v případě chyb, vad a nemocí v organismu, jež vedou k předčasné smrti nebo odebrání orgánů či postižení. Z literatury není jasné, jak změnu DNA šamani dělají, a je zřejmé, že tuto schopnost mají mistři, kteří si svoje umění střeží.“ (s.28)...(..)... „Toto je popsáno v románu Psychická válka Davidem A. Morehousem, PhD., který jako dálkový pátrač působil řadu let. Takové schopnosti mu způsobila kulka střelená do jeho helmy – po zážitku se začal propadat do snových stavů, a armáda jej vycvičila k plnění výzvědných misí. Jeho úkolem bylo získávat informace z bojiště, například z operace v Perském zálivu a ze Sovětského svazu v době studené války, zatímco on sám se fyzicky nacházel kdesi ve Spojených státech, ve speciálně upravené místnosti bez barev i zvuků s nahrávacím zařízením. Důkazem, že nejde o výmysl je, že americká CIA nedávno na internetu zveřejnila zápisy z těchto pátrání pod projektem STARGATE.“ (s.29)...(..)... „U Tibeťanů se běžně u mnichů třetí oko otvírá v mladém věku, je to popsáno v knize lámy Dr. T. Lobsang Rampa, Třetí oko.“ (s.33)

Zabývá-li se autor působením šamanismu na společnost (viz úvod), pak by v jeho práci neměla absentovat ani mediálně známá skupinová otrava (32 lidí) během víkendového semináře šamana Petra Chobota (v práci zmiňovaný na s. 43) v roce 2001.

Zdůvodnění, závěr:

Bakalářská práce Kamila Raina naplňuje formální požadavky, které jsou na ni kladeny, avšak je stylisticky nepřehledná a především jí chybí kritický potenciál. Autor, především v kapitole 4.2, opouští rovinu deskripce a vyměňuje ji za apologii, čímž se dostává na za úroveň akademické práce (argumentace objekty UFO etc.).

Na druhou stranu lze říci, že práce Kamila Raina nás uvádí do světa městského šamanismu a na cíle stanovené v úvodu práce autor odpovídá.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm E – dostatečně.

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

„Objektivita výzkumu“ (transparentnost výzkumu, sebereflexe badatele, kritický přístup k datům/literatuře/rozhovorům)

| V Krompachu 9.8.2012

Mgr. Karel Spal